

EL

EL

EL

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 31.7.2007
COM(2007) 416 τελικό

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Έκθεση που αφορά την περίοδο 2001–2005 σχετικά με την εφαρμογή του καθεστώτος μακροπρόθεσμων κρατικών ενισχύσεων υπέρ της γεωργίας των βορείων περιοχών της Σουηδίας σύμφωνα με την απόφαση 2004/291/ΕΚ της Επιτροπής

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Έκθεση που αφορά την περίοδο 2001–2005 σχετικά με την εφαρμογή του καθεστώτος μακροπρόθεσμων κρατικών ενισχύσεων υπέρ της γεωργίας των βορείων περιοχών της Σουηδίας σύμφωνα με την απόφαση 2004/291/ΕΚ της Επιτροπής

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.1.	ΙΣΤΟΡΙΚΟ	3
1.2.	Γενικές αρχές	3
1.3.	Οι διάφορες επιμέρους περιοχές	4
1.4.	Διαχείριση και έλεγχος.....	5
2.	ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΣΚΑΝΔΙΝΑΒΙΚΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ 2001–2005.....	6
2.1.	Αποφάσεις της Επιτροπής.....	6
2.2.	Οι ενισχύσεις που αφορούν τη Σουηδία	6
2.3.	Κοινοτικές ενισχύσεις	7
2.4.	Παραγόμενες ποσότητες που δικαιούνται ενίσχυση	7
3.	ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΟΥ ΕΜΠΙΠΤΟΥΝ ΣΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΣΚΑΝΔΙΝΑΒΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ	8
3.1.	Επιδοτούμενες ποσότητες	8
3.2.	Εξέλιξη της βασικής παραγωγής στις επιμέρους περιοχές	8
3.3.	Εξελίξεις όσον αφορά την χρήση γης και τη διάρθρωση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.....	10
3.4.	Κοινωνικοοικονομικός αντίκτυπος.....	11
3.5.	Περιβαλλοντικές επιπτώσεις.....	11
3.6.	Αντίκτυπος στη διατροφική αλυσίδα.....	12
4.	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ	12

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. Ιστορικό

Σύμφωνα με το άρθρο 142 της πράξης προσχώρησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση της Αυστριακής Δημοκρατίας, της Φινλανδικής Δημοκρατίας και του Βασιλείου της Σουηδίας, η Επιτροπή επέτρεψε στη Σουηδία να χορηγήσει μακροπρόθεσμες κρατικές ενισχύσεις που έχουν ως στόχο να εξασφαλίσουν τη διατήρηση της γεωργικής δραστηριότητας των βορείων περιοχών. Οι ενισχύσεις αυτές, στο εξής “σκανδιναβικές ενισχύσεις”, χορηγούνται ειδικά για τη διατήρηση της παραδοσιακής πρωτογενούς παραγωγής και μεταποίησης που είναι προσαρμοσμένες στις κλιματικές συνθήκες των εν λόγω περιοχών, για τη βελτίωση των παραγωγικών δομών, της εμπορίας και της μεταποίησης των αγροτικών προϊόντων, για τη διευκόλυνση και τη διάθεση των προϊόντων αυτών καθώς και για τη διασφάλιση της προστασίας του περιβάλλοντος και τη διαφύλαξη του φυσικού χώρου.

Οι περιοχές που αφορά το καθεστώς των “σκανδιναβικών ενισχύσεων” βρίσκονται στα βόρεια του 62⁰⁰ παραλλήλου και ορισμένες όμορες περιοχές στις οποίες επικρατούν παρόμοιες κλιματικές συνθήκες βρίσκονται στα νότια του παραλλήλου αυτού, γεγονός που δυσκολεύει πάρα πολύ την γεωργική δραστηριότητα. Ο καθορισμός των περιοχών αυτών έγινε με βάση τα ακόλουθα κριτήρια : χαμηλή πυκνότητα πληθυσμού (μέγιστη πυκνότητα 10 άτομα/χλμ²), χρησιμοποιούμενη γεωργική έκταση (ΧΓΕ) ως ποσοστό της συνολικής έκτασης (λιγότερο από το 10%) και γεωργική έκταση που χρησιμοποιείται για την καλλιέργεια ειδών τα οποία προορίζονται για την ανθρώπινη κατανάλωση ως ποσοστό της ΧΓΕ. Η έκταση της εν λόγω ΧΓΕ ανέρχεται σε 355 017 εκτάρια, η οποία αντιστοιχεί στο 11% της συνολικής ΧΓΕ της Σουηδίας¹.

Η Επιτροπή, αρχίζοντας ένα χρόνο μετά την προσχώρηση, υποβάλλει κάθε πέμπτο χρόνο έκθεση προς το Συμβούλιο σχετικά με τις χορηγηθείσες άδειες και τα αποτελέσματα των ενισχύσεων που χορηγήθηκαν βάσει αυτών των αδειών σύμφωνα με το άρθρο 143. Οι προηγούμενες εκθέσεις υποβλήθηκαν το 1996 και το 2002.

Η παρούσα έκθεση συντάχθηκε με βάση τις πληροφορίες που διέθεσαν οι σουηδικές αρχές. Δεν περιέχει συμπεράσματα σχετικά με την επίτευξη ή όχι των στόχων του καθεστώτος. Το θέμα αυτό θα αποτελέσει αντικείμενο χωριστής μελέτης που θα γίνει για λογαριασμό της Επιτροπής.

1.2. Γενικές αρχές

Οι εν λόγω ενισχύσεις είναι διαφορετικές ανά περιοχή, χορηγούνται με βάση τις παραγωγικές μονάδες και λαμβάνονται υπόψη και οι περιορισμοί που προβλέπονται από τις διάφορες κοινές οργανώσεις της αγοράς. Οι ποσότητες που επιτρέπεται να παραχθούν καθορίζονται σε εθνικό επίπεδο και εν συνεχεία για λόγους σαφήνειας καθορίζονται οι ποσότητες που επιτρέπεται να παραχθούν ανά περιοχή. Οι ενισχύσεις δεν πρέπει να συνδέονται με την μελλοντική παραγωγή ή να προκαλούν αύξηση της παραγωγής ή αύξηση του συνολικού ποσοστού των ενισχύσεων σε σύγκριση με την ενίσχυση που χορηγήθηκε κατά τη διάρκεια μιας περιόδου αναφοράς.

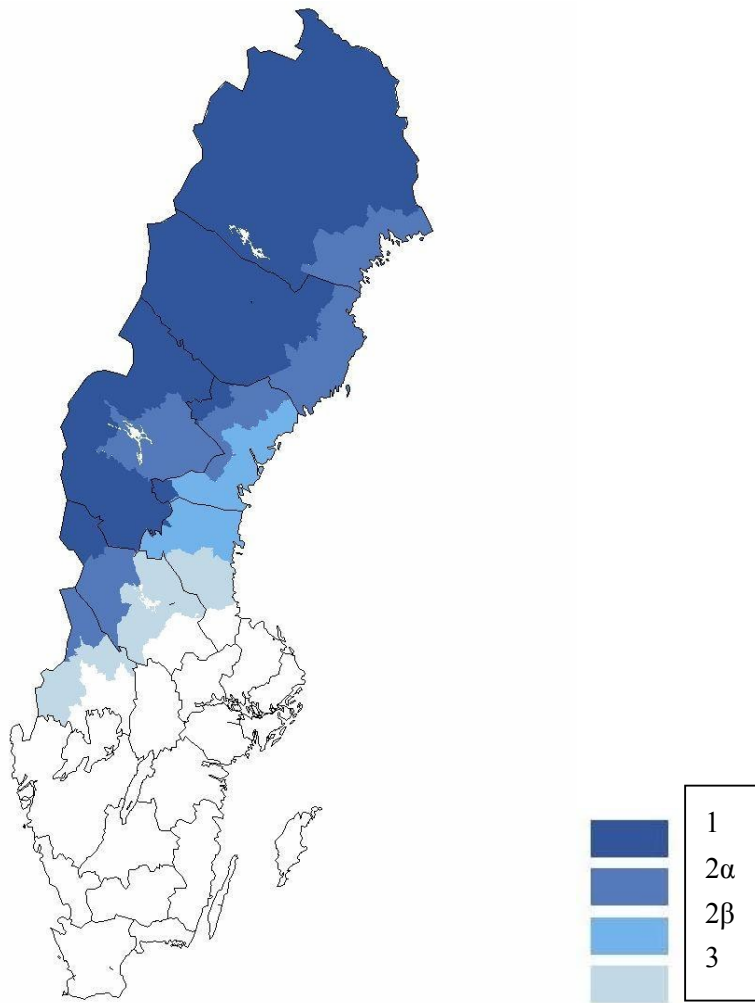
¹ Λόγω των αλλαγών όσον αφορά τον ορισμό της ΧΓΕ το ποσοστό αυτό έχει μειωθεί σε σχέση με την προηγούμενη έκθεση. Στην ΧΓΕ περιλαμβάνονται μόνο γεωργικές εκμεταλλεύσεις που έχουν έκταση μεγαλύτερη των 2 εκταρίων.

Οι εν λόγω ενισχύσεις έχουν χορηγηθεί κατά το παρελθόν για την παραγωγή γάλακτος αγελάδας, χοίρων, αιγών, χοιριδίων, αυγών, μούρων και οπωροκηπευτικών. Επιπλέον, ενίσχυση χορηγείται για την μεταφορά του γάλακτος αγελάδας από τον τόπο παραγωγής στο σημείο συγκέντρωσης ή στο σημείο της πρώτης μεταποίησης. Οι ενισχύσεις χορηγούνται με βάση τον αριθμό των ζώων ή τον αριθμό των εκταρίων. Όσο αφορά την παραγωγή και την μεταφορά γάλακτος η ενίσχυση χορηγείται με βάση τις ποσότητες (χλγρ) του παραδιδόμενου γάλακτος.

Το ποσοστό της ενίσχυσης καθώς και οι παραγόμενες ποσότητες υπολογίστηκαν με βάση τις διαθέσιμες εθνικές στατικές το 1994 όσον αφορά την παραγωγή αγελαδινού γάλακτος καθώς και την παραγωγή μούρων και οπωροκηπευτικών. Η περίοδος αυτή θεωρήθηκε ότι δεν επηρεαζόταν από τις συνέπειες της μελλοντικής προσχώρησης και ταυτόχρονα αντανακλούν την κατάσταση που επικρατούσε στη Σουηδία μετά την μεταρρύθμιση του γεωργικού τομέα που έγινε στις αρχές της δεκαετίας του '90. Το έτος αυτό ήταν επίσης το πρώτο έτος κατά το οποίο χορηγήθηκαν ενισχύσεις για τα μούρα και τα οπωροκηπευτικά. Το 1993 επελέγη ως η περίοδος αναφοράς για τους άλλους τομείς παραγωγής. Ενίσχυση δικαιούνται οι παραγωγοί (ή οι σύζυγοί τους) ηλικίας από 18 έως 65 ετών. Όλοι οι δικαιούχοι ενίσχυσης θα πρέπει να κατέχουν τουλάχιστον 3 εκτάρια καλλιεργήσιμης γης ή να καλλιεργούν τουλάχιστον μισό εκτάριο με οπωροκηπευτικά.

1.3. Οι διάφορες επιμέρους περιοχές

Η Σουηδία υποδιαιρείται σε περιοχές όσον αφορά την χορήγηση των ενισχύσεων και την εφαρμογή των προγραμμάτων στο πλαίσιο της γεωργικής πολιτικής. Οι βόρειες περιοχές της Σουηδίας διαιρούνται σε 4 επιμέρους περιοχές 1, 2α, 2β και 3 (*Γράφημα 1*). Η υποδιαίρεση αντανακλά τη σοβαρότητα των φυσικών μειονεκτημάτων και τις δυσμενείς συνθήκες παραγωγής.

Γράφημα 1 – Περιοχές που δικαιούνται γεωργική ενίσχυση (οι υποπεριοχές 1 έως 3 δικαιούνται την εν λόγω ενίσχυση)

1.4. Διαχείριση και έλεγχος

Το καθεστώς κρατικών ενισχύσεων για την παραγωγή γάλακτος, χοίρων και αυγών το διαχειρίζεται, το εποπτεύει και το εγκρίνει η Σουηδική Γεωργική Υπηρεσία (Swedish Board of Agriculture). Βάσει του συστήματος πληρωμών της ΚΓΠ πραγματοποιούνται έλεγχοι για να διαπιστωθεί εάν οι δικαιούχοι πληρούν τις προϋποθέσεις για να λάβουν ενίσχυση. Για τους ελέγχους αυτούς χρησιμοποιείται το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου ενώ προβλέπεται και ένα σύστημα κυρώσεων. Η Σουηδική Γεωργική Υπηρεσία είναι αρμόδια για τον συντονισμό των ελέγχων που πραγματοποιούνται από την αντίστοιχη νομαρχία. Ελέγχεται το 10% τουλάχιστον των αιτήσεων που αφορούν ενισχύσεις για ζώα και το 5% των αιτήσεων που αφορούν στρεμματικές ενισχύσεις. Τα προβλήματα όσον αφορά τους ελέγχους οφείλονται κυρίως στον περιορισμένο συνολικό αριθμό των δικαιούχων, γεγονός που δημιουργεί αβεβαιότητες ως προς την στατιστική σημασία των ευρημάτων.

Η Σουηδία πρέπει να υποβάλλει κάθε χρόνο στην Επιτροπή έκθεση σχετικά με τον αντίκτυπο της χορηγούμενης ενίσχυσης και ειδικά σχετικά με την εξέλιξη της παραγωγής και τα αντίστοιχα μέσα παραγωγής που είναι επιλέξιμα για ενίσχυση, την εξέλιξη της οικονομίας στις εν λόγω περιοχές και τις επιπτώσεις στο περιβάλλον. Με βάση αυτή την έκθεση και τις άλλες διαθέσιμες πληροφορίες η Επιτροπή ελέγχει εάν οι ενισχύσεις χορηγούνται με βάση τις σχετικές διατάξεις.

2. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΣΚΑΝΔΙΝΑΒΙΚΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ 2001–2005

2.1. Αποφάσεις της Επιτροπής

Το σκανδιναβικό καθεστώς ενισχύσεων εγκρίθηκε με την απόφαση 96/228/ΕΚ της Επιτροπής της 28^{ης} Φεβρουαρίου 1996. Η απόφαση αυτή έχει τροποποιηθεί τρεις φορές.

Κατά τη διάρκεια των πρώτων περιόδων αξιολόγησης με την τροποποιητική απόφαση 97/557/ΕΚ διορθώθηκαν ορισμένα ουσιαστικά λάθη, επετράπη η χορήγηση ολόκληρου του ποσού της ενίσχυσης για το γάλα στους παραγωγούς σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3950/92 και αυξήθηκε ελαφρώς η ενίσχυση για τα χοιρίδια (ως αποτέλεσμα των ακριβέστερων στοιχείων).

Με την τροποποιητική απόφαση 2000/411/ΕΚ, μεταφέρθηκε μέρος της ενίσχυσης για το γάλα στην ενίσχυση για τη μεταφορά και έτσι μειώθηκε η συνολική ενίσχυση για το γάλα χωρίς καμιά επίπτωση για το συνολικό προϋπολογισμό. Τα επίπεδα αναφοράς σχετικά με τους χοίρους πάχυνσης, με τους θηλυκούς χοίρους και τις όρνιθες ωοπαραγωγής συγχωνεύθηκαν για λόγους σύγκρισης αυτών των επιπέδων και των αποτελεσμάτων.

Με την απόφαση 2004/291/ΕΚ, η οποία ετέθη σε ισχύ αναδρομικά από την 1^η Ιανουαρίου 2003, το συνολικό επίπεδο αναφοράς αυξήθηκε κατά 318,67 εκατ. σουηδικές κορώνες. Η ενίσχυση για τα χοιρίδια αυξήθηκε σε όλες τις ενισχυόμενες περιοχές και η ενίσχυση για την παραγωγή γάλακτος και για τις αίγες αυξήθηκε στην περιοχή 1. Καταργήθηκαν τα επίπεδα αναφοράς σε χλγρμ ή σε κεφάλια ζώων όσον αφορά την παραγωγή και από την ημερομηνία αυτή ισχύει μόνο ένα επίπεδο αναφοράς σε εκατ. σουηδικών κορωνών στο πλαίσιο της απόφασης που αφορά τη Σουηδία.

2.2. Οι ενισχύσεις που αφορούν τη Σουηδία

Ο Πίνακας 1 συνοψίζει τις “σκανδιναβικές ενισχύσεις” που χορηγήθηκαν κατά την περίοδο 2001 και 2005 σε σύγκριση με το επίπεδο αναφοράς. Στο τέλος της περιόδου αυτής είχε χορηγηθεί το 92% των εγκεκριμένων ενισχύσεων. Σε όλους τους τομείς τα ποσά των ενισχύσεων που χορηγήθηκαν ήταν μικρότερα των επιτρεπομένων με εξαίρεση την ενίσχυση για την παραγωγή αυγών, η οποία υπερέβη τα επίπεδα αναφοράς κατά τα έτη 2003, 2004 και 2005. Αυτό οφείλεται στην αύξηση των επιπέδων ενίσχυσης που αποφασίστηκε το 2002. Η υπέρβαση πάντως μειώνεται και το 2005 ανήλθε μόλις στο 10% (Πίνακας 1).

Πίνακας 1 – Συνοπτική παρουσίαση των ποσών των “σκανδιναβικών ενισχύσεων” κατά την περίοδο 2001–2005

Προϊόν	Σύνολο ενισχύσεων που χορηγήθηκαν κατά το 2001, σε εκατ. σουηδικών κορωνών	Σύνολο ενισχύσεων που χορηγήθηκαν κατά το 2005, σε εκατ. σουηδικών κορωνών	Επιτρεπόμενες “σκανδιναβικές ενισχύσεις” κατά το 2005, σε εκατ. σουηδικών κορωνών
Γάλα*	265.29	256.97	275.87
Χοίροι πάχυνσης	11.96	12.63	14.17
Θηλυκοί χοίροι	1.43	1.85	4.40
Όρνιθες ωοπαραγωγής	1.80	2.64	2.40
Αίγες	0.99	0.96	1.20
Μεταφορά γάλακτος αγελάδων	17.48	16.51	18.60
Μούρα και οπωροκηπευτικά	1.05	1.25	2.03
ΣΥΝΟΛΟ	300.00	292.81	318.67

* περιλαμβανομένου και του γάλακτος υπό ποσόστωση απευθείας πώλησης

2.3. Κοινοτικές ενισχύσεις

Η γεωργία στις περιοχές που λαμβάνουν ενίσχυση βάσει του σκανδιναβικού καθεστώτος ενισχύσεων επωφελείται και από μέτρα που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ, π.χ από τους δύο πυλώνες της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής. Από τα μέτρα του δεύτερου πυλώνα αυτά που είναι πολύ σημαντικά για τον γεωργικό τομέα των ενισχυόμενων περιοχών είναι οι ενισχύσεις για τις μειονεκτικές περιοχές και τα γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα. Οι επιδοτήσεις αυτές αυξήθηκαν κατά 10% από το 2001 μέχρι το 2005(πίνακας 2)

Πίνακας 2 – Συνοπτική παρουσίαση των ποσών ενίσχυσης κατά την περίοδο 2001 και 2005

Έτος	Συνολική αντισταθμιστική ενίσχυση σε εκατ. σουηδικών κορωνών	Γεωργοπεριβαλλοντικές ενισχύσεις, σε εκατ. σουηδικών κορωνών	Σύνολο σε εκατ. σουηδικών κορωνών
2001	292.66	372.32	664.98
2005	305.88	428.2	734.08

2.4. Παραγόμενες ποσότητες που δικαιούνται ενίσχυση

Η παραγωγή γάλακτος έχει μειωθεί, γεγονός που επηρεάζει το ύψος της μεταφορικής ενίσχυσης. Η παραγωγή αιγών, θηλυκών χοίρων και χοιριδίων παρουσιάζει την ίδια εξέλιξη. Η παραγωγή χοίρων πάχυνσης και ορνίθων ωοπαραγωγής αυξάνεται σταδιακά από το 2002. Αυξάνονται επίσης και οι ενισχυόμενες εκτάσεις όπου καλλιεργούνται φρούτα και Μούρα με συνέπεια την αύξηση της παραγωγής, οι οποίες όμως βρίσκονται πολύ πιο κάτω από τα επίπεδα αναφοράς.

Πίνακας 3α – Συνοπτική παρουσίαση των συνολικών ποσοτήτων κατά την περίοδο 2001 και 2005

Προϊόν	Αριθ. επιδοτούμενων ζώων/εκτάριο, 2001	Αριθ. επιδοτούμενων ζώων/εκτάριο, 2005	Επίπεδα αναφοράς 2005
Γάλα (τ)*	458 670	437 496	-
Χοίροι σφαγής	97 940	99 691	-
Θηλυκοί χοίροι	3 706	3 235	-
Όρνιθες ωοπαραγωγής	208 256	243 522	-
Σύνολο χοίρων, θηλυκών χοίρων και ορνίθων σε MMZ	13 100	13 472	16 532
Αίγες	2 299	2 090	2 577
Μούρα και οπωροκηπευτικά	387	445	750

Πίνακας 3β – Μεταφορικές ενισχύσεις που κατεβλήθησαν κατά την περίοδο 2001 και 2005

Προϊόν	Μεταφορικές ενισχύσεις που κατεβλήθησαν κατά το 2001, σε εκατ. σουηδικών κορωνών	Μεταφορικές ενισχύσεις που κατεβλήθησαν κατά το 2005, σε εκατ. σουηδικών κορωνών	Επίπεδα αναφοράς κατά το 2005
Ενισχύσεις για τη μεταφορά αγελαδινού γάλακτος	17.48	16.51	18.60

3. ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΟΥ ΕΜΠΗΤΟΥΝ ΣΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΣΚΑΝΔΙΝΑΒΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Τα αποτελέσματα βασίζονται στις πληροφορίες που διέθεσαν οι σουηδικές αρχές σύμφωνα με το άρθρο 143 παράγραφος 2 της πράξης προσχώρησης.

3.1. Επιδοτούμενες ποσότητες

Το σύνολο των παραγόμενων ποσοτήτων μειωνόταν στις ενισχυόμενες περιοχές μέχρι το 2004, που άρχισε η αντίστροφη εξέλιξη. Η παραγωγή γάλακτος σταθεροποιήθηκε και η παραγωγή χοίρων σφαγής, φρούτων και μούρων αυξήθηκε. Εντούτοις, το σύνολο των παραγόμενων ποσοτήτων μειώθηκε το 2005 σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος κυρίως εξαιτίας της μείωσης της παραγωγής γάλακτος.

3.2. Εξέλιξη της βασικής παραγωγής στις επιμέρους περιοχές

Γάλα

Βασικό γεωργικό προϊόν στις βόρειες περιοχές της Σουηδίας είναι το γάλα που ανέρχεται στο 70% της αξίας της συνολικής γεωργικής παραγωγής. Ο πίνακας 4 δείχνει την εξέλιξη των παραγόμενων ποσοτήτων γάλακτος (τόνοι) στις διάφορες υποπεριοχές. Η παραγωγή στο σύνολό της παρουσιάζει μικρή μείωση, κυρίως λόγω του γεγονότος ότι οι μικροί παραγωγοί εγκαταλείπουν τον τομέα. Το ποσοστό γάλακτος που παράγεται στις ενισχυόμενες περιοχές ανέρχεται στο 14% του συνόλου της Σουηδίας. Ο ανακαθορισμός των περιοχών που έγινε αναδρομικά από την 1^η Ιανουαρίου 2005 είχε ως συνέπεια τη μεταφορά ενός αριθμού δήμων που ανήκαν στην περιοχή 2β στην περιοχή 2α. Λόγω αυτών των αλλαγών έγινε υπέρβαση του επιπέδου αναφοράς της περιοχής 2α το 2005 κατά 7 εκατ. σουηδικών κορωνών, ποσό το οποίο ισούται με το 2,6% της συνολικής παραγωγής γάλακτος της ενισχυόμενης περιοχής. Σε

αυτή τη νέα οριοθέτηση των περιοχών οφείλονται οι διακυμάνσεις της παραγωγής στις περιοχές 2α και 2β (πίνακας 4).

Η μείωση της παραγωγής γάλακτος ήταν μικρότερη από τη μείωση του αριθμού των γεωργικών εκμεταλλεύσεων γεγονός που αντανάκλα τη διαδικασία διαρθρωτικής προσαρμογής η οποία έγινε κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου τόσο στις εν λόγω περιοχές όσο και σε ολόκληρη την χώρα. Κατά την περίοδο αναφοράς μειώθηκε ο αριθμός των γαλακτοκομικών εκμεταλλεύσεων από 2 225 σε 1 662, μείωση η οποία ισούται με το 25% των εκμεταλλεύσεων στις εν λόγω περιοχές ενώ η μείωση των γαλακτοκομικών εκμεταλλεύσεων σε ολόκληρη την χώρα ανήλθε στο 28%. Το μέγεθος των εκμεταλλεύσεων με βάση τον αριθμό των αγελάδων ανά εκμετάλλευση μεγαλώνει γρηγορότερα σε ολόκληρη την χώρα σε σύγκριση με τις εν λόγω περιοχές. Οι στατιστικές όμως όσον αφορά την παραγωγικότητα δεν είναι πλήρεις, αλλά η παραγωγικότητα του τομέα στις ενισχυόμενες περιοχές εκτιμάται ότι μειώνεται παρά την αυξημένη αποτελεσματικότητα της παραγωγής.

Πίνακας 4 – Το ποσοστό των υποπεριοχών στην παραγωγή γάλακτος (τόνοι) κατά το 1996 και κατά την περίοδο 2001–2005

Ενισχυόμενη περιοχή / Έτος	1996	2001	2002	2003	2004	2005	Μεταβολή σε σχέση με την περίοδο 2001-2005 (%)
1	53930	47 179	45 427	43 817	43 253	41 703	- 12%
2α	209498	216 639	217 719	218 592	220 676	230 181	+ 6%
2β	118 970	116 050	116 926	114 797	114 299	90 596	- 22%
3	88 458	78 802	75 136	72 828	71 862	69 017	- 12%
1-3	470 856	458 670	455 208	450 065	450 091	431 496	- 6%
Σουηδία	3 258 000	3 290 000	3 226 000	3 206 000	3 229 000	3 163 000	- 4%

Χοίροι πάχυνσης και θηλυκοί χοίροι

Μετά τα γαλακτοκομικά προϊόντα και το βοδινό κρέας η παραγωγή χοίρων πάχυνσης και χοιριδίων είναι η τρίτη πιο σημαντική παραγωγή στη βόρεια Σουηδία και η ενίσχυση για την παραγωγή χοίρων πάχυνσης είναι η δεύτερη μεγαλύτερη ενίσχυση που χορηγείται στο πλαίσιο του καθεστώτος. Σε σύγκριση με την υπόλοιπη χώρα το μέγεθος της παραγωγής είναι πάντως μικρό. Ο αριθμός των θηλυκών χοίρων στις ενισχυόμενες περιοχές υπερέβη ελάχιστα το 3% του συνολικού αριθμού των θηλυκών χοίρων σε ολόκληρη την χώρα καθόλη την περίοδο 1995-2004. Ο αριθμός των ενισχυόμενων εκμεταλλεύσεων παραγωγής χοίρων πάχυνσης μειώθηκε από 121 το 2001 σε 101 το 2005, αλλά η παραγωγή αυξήθηκε ελαφρώς προκαλώντας κάποια διαρθρωτική προσαρμογή. Εντούτοις, η παραγωγή θηλυκών χοίρων και χοιριδίων μειώθηκε τόσο όσον αφορά τον αριθμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων όσο και τον αριθμό των ζώων.

Η εξέταση των στοιχείων που αφορούν τις διάφορες υποπεριοχές δείχνει ότι ο αριθμός των χοίρων πάχυνσης και των θηλυκών χοίρων μειώθηκε αισθητά στην ενισχυόμενη περιοχή 3. Αντίθετα ο αριθμός αυτός αυξήθηκε καθόλη την περίοδο στις ενισχυόμενες περιοχές 1 και 2. Η συνολική παραγωγή πάντως παρέμενε σχεδόν αμετάβλητη στις ενισχυόμενες περιοχές (Πίνακας 5).

Πίνακας 5 – Αριθμός χοίρων πάχυνσης και θηλυκών χοίρων για τους οποίους χορηγήθηκε ενίσχυση κατά την περίοδο 2001–2005

Ενισχυόμενη περιοχή / Έτος	2001	2002	2003	2004	2005	Μεταβολή κατά την περίοδο 2001-2005 (%)
1	883	613	614	1 087	1 390	+ 57%
2	82 593	77 431	73 119	83 054	86 378	+ 4%
3	18 170	18 122	15 137	14 646	15 158	- 17%
1-3	101 646	96 166	88 870	98 787	102 926	+ 1%

3.3. Εξελίξεις όσον αφορά την χρήση γης και τη διάρθρωση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων

Οι γεωργικές εκτάσεις στη βόρεια Σουηδία αποτελούνται κυρίως από μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις όπου γίνεται κυρίως εκτροφή ζώων. Εντούτοις, στην υπόλοιπη χώρα παρατηρείται μία διαρκής διαρθρωτική προσαρμογή με μείωση του αριθμού των γεωργικών εκμεταλλεύσεων ειδικά στον τομέα της παραγωγής γάλακτος. Αυτή η διαρθρωτική προσαρμογή πάντως προχωρά με αργότερο ρυθμό στις ενισχυόμενες περιοχές απ' ό,τι στην υπόλοιπη χώρα. Το 2004 σε ολόκληρη την Σουηδία ο αριθμός των γεωργικών εκμεταλλεύσεων ανερχόταν στο 71% αυτών που υπήρχαν το 1995. Στις ενισχυόμενες περιοχές είναι μικρότερος ο αριθμός των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που έχουν απομείνει και ανέρχονται στο 47% όσον αφορά την ενισχυόμενη περιοχή 1 και στο 63% όσον αφορά την ενισχυόμενη περιοχή 3. Το 1/5 περίπου των γεωργικών εκμεταλλεύσεων βρίσκονται στις ενισχυόμενες περιοχές.

Το κόστος μεταφοράς εντός των γεωργικών εκμεταλλεύσεων έχει αυξηθεί εξαιτίας των μεγάλων αποστάσεων ανάμεσα στα αγροκτήματα. Είναι αδύνατο να δημιουργηθούν μεγάλα συνεχή και ενιαία αγροκτήματα λόγω της μορφολογίας του εδάφους. Τα αγροτεμάχια έχουν μικρό μέγεθος και καλύπτουν ένα σχετικά μικρό μέρος της συνολικής έκτασης των γεωργικών γαιών.

Η τάση μείωσης του αριθμού των γεωργικών εκμεταλλεύσεων αναστράφηκε το 2005 ως συνέπεια της μεταρρύθμισης της ΚΓΠ, γεγονός που προκάλεσε αύξηση του αριθμού των γεωργικών εκμεταλλεύσεων αλλά και της έκτασης. Δεν υπήρξε όμως ουσιαστική και διαρθρωτική αλλαγή στον γεωργικό τομέα. Οι αλλαγές όσον αφορά τα ποσά είναι η συνέπεια της τροποποίησης του ορισμού των επιλέξιμων γεωργικών εκμεταλλεύσεων.

Πίνακας 6 – Αριθμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων στις διάφορες επιμέρους περιοχές και σε ολόκληρη την Σουηδία

Περιοχή / Έτος	2001	2002	2003	2004	2005	% μεταβολή κατά το διάστημα 2001–2004	% μεταβολή κατά το διάστημα 2001–2005
1	1661	1537	1400	1374	2106	- 17	+ 26
2a	4856	4462	4093	4010	5179	- 17	+ 7
2β	3498	3180	2883	2786	3726	- 20	+ 7
3	3330	3133	2886	2810	3661	- 16	+ 10
1-3	13345	12312	11262	10980	14672	- 18	+ 10
Σουηδία	74195	70914	66780	65801	74863	- 11	+ 1

Στη Σουηδία το ένα δέκατο των γεωργικών γαιών βρίσκεται στις ενισχυόμενες περιοχές 1–3. Η μείωση των γεωργικών γαιών ήταν μικρότερη από τη μείωση του αριθμού των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, γεγονός που δείχνει ότι οι εναπομένουσες γεωργικές εκμεταλλεύσεις είναι μεγαλύτερες. Στις ενισχυόμενες περιοχές το 6% έως το 15% των γεωργικών γαιών αποσύρθηκε από την παραγωγή κατά το διάστημα 1995–2004. Η σύγκριση με το 2005 δεν κρίνεται σκόπιμη εξαιτίας των συνεπειών της προαναφερόμενης μεταρρύθμισης της ΚΓΠ.

Στις βόρειες περιοχές είναι μεγαλύτερο τόσο το κόστος της εργασίας όσο και το κόστος των κτιρίων και αυτό οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι απαιτείται περισσότερη εργασία ανά γαλακτοπαραγωγό αγελάδα. Περισσότερη εργασία απαιτείται λόγω του ότι είναι μικρότερες οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις και δυσμενέστερες η μορφολογία του εδάφους τους και οι κλιματικές συνθήκες, γεγονός που συνεπάγεται μικρότερη απόδοση και μεγαλύτερη ένταση εργασίας για την παραγωγή ζωοτροφών στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

3.4. Κοινωνικοοικονομικός αντίκτυπος

Σε ολόκληρη την Σουηδία καθώς και στις ενισχυόμενες περιοχές ο αριθμός των ανθρώπων που ασχολείται με τη γεωργία μειώνεται σχετικά γρήγορα. Οι διαφορές μεταξύ των διάφορων υποπεριοχών δεν είναι μεγάλες. Όσον αφορά τους άλλους τομείς εκτός της γεωργίας η τάση είναι ελαφρώς πιο αρνητική στις βόρειες περιοχές. Η αύξηση του πληθυσμού στις βόρειες περιοχές είναι μικρότερη σε σχέση με την υπόλοιπη Σουηδία. Κατά την περίοδο 1995–2004 ο πληθυσμός της Σουηδίας αυξήθηκε κατά 4% ενώ κατά το ίδιο διάστημα στις ενισχυόμενες περιοχές μειώθηκε κατά 5% (Πίνακας 7).

Η σουηδική οικονομική γεωγραφία είναι όντως ανομοιογενής και υπάρχει μεγάλη διαφορά όσον αφορά τους ρυθμούς ανάπτυξης μεταξύ των πλουσιότερων και των φτωχότερων δήμων. Ο συνδυασμός χαμηλών ρυθμών αύξησης του πληθυσμού και χαμηλών μέσων μισθών έχει ως αποτέλεσμα σχετικά χαμηλή αγοραστική δύναμη για τους κατοίκους των περιοχών της βόρειας Σουηδίας. Το γεγονός αυτό συνεπάγεται μείωση του εμπορίου και των υπηρεσιών που συχνά εξαρτώνται από τις γειτονικές αγορές. Σε ορισμένες περιοχές το μειονέκτημα αυτό αντισταθμίζεται από τον μεγάλο αριθμό επισκεπτών και τουριστών σε ορισμένες ορεινές περιοχές για παράδειγμα.

Πίνακας 7 – Αλλαγές που έγιναν στις αγροτικές περιοχές των ενισχυόμενων περιοχών 1–3 σε σύγκριση με την υπόλοιπη χώρα

Μεταβλητές	Ενισχυόμενες περιοχές 1–3	Υπόλοιπο Σουηδίας
Δημογραφική εξέλιξη κατά την περίοδο 1995–2005	–5%	4%
Μεταβολή όσον αφορά τον αριθμό των εργαζομένων κατά την περίοδο 1995–2004	1%	10%
Μεταβολή όσον αφορά τον αριθμό των εργαζομένων στους τομείς της γεωργίας, της δασοκομίας, του κυνηγιού και της αλιείας κατά την περίοδο 1995–2003	–19%	–20%
Μεταβολή του ακαθάριστου περιφερειακού προϊόντος κατά την περίοδο 1995–2003	8%	29%

3.5. Περιβαλλοντικές επιπτώσεις

Οι αλλαγές που έγιναν όσον αφορά την έκταση των καλλιεργήσιμων γαιών και των γεωργικών γαιών κατά τα τελευταία έτη συνίστανται ίσως στις αλλαγές που επήλθαν στο περιβάλλον, οι οποίες είναι οι πιο αισθητές και οι πιο σημαντικές για τους κατοίκους των

περιοχών που εμπίπτουν στο σκανδιναβικό καθεστώς ενισχύσεων. Κατά τη διάρκεια της περιόδου 1999–2003 η έκταση των βοσκοτόπων στις ενισχυόμενες περιοχές 1–3 μειώθηκε κατά 13%.

Η γεωργική παραγωγή στις ενισχυόμενες περιοχές είναι λιγότερο εντατική και οι εκτάσεις χρησιμοποιούνται κυρίως για την παραγωγή ζωοτροφών και ως βοσκότοποι. Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με την γεωγραφική θέση συμβάλλει στο να είναι λιγότερο αρνητικές οι επιπτώσεις των γεωργικών δραστηριοτήτων στο περιβάλλον απ' ό,τι σε άλλες περιοχές της χώρας. Οι γεωργικές εκτάσεις χρησιμοποιούνται κυρίως ως βοσκότοποι, γεγονός που σημαίνει ότι χρησιμοποιούνται λιγότερα λιπάσματα και λιγότερα ζιζανιοκτόνα. Οι κλιματικές συνθήκες εξάλλου ευνοούν την χρησιμοποίηση λιγότερων φυτοϋγειονομικών προϊόντων. Ένα σχετικά μεγάλο μέρος της γης χρησιμοποιείται για βιολογικές καλλιέργειες, περίπου το 32,6% της συνολικής καλλιεργήσιμης γης.

Ως γενική παρατήρηση θα μπορούσε να ειπωθεί ότι η τάση μείωσης του αριθμού των παραγωγικών μονάδων και η αύξηση του μεγέθους τους, η οποία παρατηρείται και στις ενισχυόμενες περιοχές, δεν έχει πάντοτε ευνοϊκές επιπτώσεις στο περιβάλλον. Τα σύγχρονα συστήματα παραγωγής γάλακτος, τα οποία είναι συνηθέστερα στις μεγαλύτερες γεωργικές εκμεταλλεύσεις απ' ό,τι στις μικρές, βασίζονται συχνά σε περιορισμένης κλίμακας βόσκηση. Η βόσκηση αποτελεί ένα σημαντικό τρόπο διατήρησης της βιοποικιλότητας και του τοπίου.

3.6. Αντίκτυπος στη διατροφική αλυσίδα

Το μεγαλύτερο πρόβλημα της σουηδικής γεωργικής αγοράς είναι το υψηλό κόστος μεταφοράς εξαιτίας των μεγάλων αποστάσεων και των σχετικά μικρών αγορών λόγω του μικρού αριθμού κατοίκων. Το πρόβλημα αυτό είναι πιο έντονο στις βόρειες περιοχές. Η μείωση του αριθμού των βιομηχανιών τροφίμων έχει αυξήσει τις αποστάσεις ανάμεσα στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις και στις εν λόγω βιομηχανίες και κατά συνέπεια και το κόστος μεταφοράς.

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η παρούσα έκθεση περιλαμβάνει στοιχεία για τις χορηγηθείσες άδειες και για τα επιτευχθέντα αποτελέσματα. Συνετάχθη με βάση τα στοιχεία που διέθεσαν οι σουηδικές αρχές σύμφωνα με το άρθρο 143 παράγραφος 2 της πράξης προσχώρησης. Οι κυριότερες διαπιστώσεις που προκύπτουν από την έκθεση είναι οι ακόλουθες :

- (1) Στους περισσότερους τομείς που λαμβάνουν ενίσχυση βάσει του σκανδιναβικού καθεστώτος ενισχύσεων δεν έγινε υπέρβαση των ανώτατων επιτρεπόμενων επιπέδων παραγωγής ή των ανώτατων ορίων ενίσχυσης κατά την εξεταζόμενη περίοδο με εξαίρεση την παραγωγή αυγών (όρνιθες ωοπαραγωγής), όπου έγινε υπέρβαση των ανώτατων επιτρεπόμενων επιπέδων παραγωγής και των ανώτατων ορίων ενίσχυσης κατά τα έτη 2003, 2004 και 2005.
- (2) Γενικά η διαρθρωτική εξέλιξη του γεωργικού τομέα δεν διαφέρει από την εξέλιξη του τομέα αυτού στο σύνολο της χώρας.
- (3) Οι έλεγχοι που πραγματοποίησε το κράτος μέλος δείχνουν ότι υπήρξαν κάποιες ανωμαλίες. Θα πρέπει όμως να επισημανθεί ότι είναι περιορισμένος ο αριθμός των ελέγχων, γεγονός που αυξάνει τη στατιστική αβεβαιότητα των αποτελεσμάτων. Οι

απαιτούμενες εκθέσεις υπεβλήθησαν στην Επιτροπή σύμφωνα με τον τρόπο που προβλέπει η πράξη προσχώρησης .

- (4) Ο στόχος του σκανδιναβικού καθεστώτος ενισχύσεων είναι η διασφάλιση της διατήρησης της γεωργικής δραστηριότητας στις ενισχυόμενες περιοχές. Είναι δύσκολο να ελεγχθεί κατά πόσο έχει πετύχει αυτό το στόχο το σκανδιναβικό καθεστώς ενισχύσεων λόγω του ότι υπάρχουν και άλλα καθεστώτα χορήγησης ενισχύσεων για τη γεωργία στις εν λόγω περιοχές. Το εξεταζόμενο καθεστώς, οι ενισχύσεις και τα μεμονωμένα ποσά καθώς και ο καθορισμός των υποπεριοχών δεν αποτέλεσαν ποτέ αντικείμενο ελέγχων από τότε που καθιερώθηκαν. Για τον λόγο αυτό η Επιτροπή ανέθεσε την διεξαγωγή μιας μελέτης για να κρίνει κατά πόσο ήταν αποτελεσματική, αποδοτική και εύστοχη η εφαρμογή του καθεστώτος κατά τη διάρκεια της περιόδου 1995–2005. Η μελέτη αυτή μάλιστα θα πρέπει να πραγματοποιηθεί υπό το φως των μεταρρυθμίσεων της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής. Τα αποτελέσματα αυτής της μελέτης θα είναι διαθέσιμα το φθινόπωρο του 2007 και θα χρησιμοποιηθούν για την βελτίωση του σκανδιναβικού καθεστώτος ενισχύσεων.

Με βάση τις πληροφορίες που διέθεσαν οι σουηδικές αρχές η Επιτροπή θεωρεί ότι σε γενικές γραμμές εφάρμοσαν σωστά τις αποφάσεις της 2000/411/ΕΚ και 2004/291/ΕΚ σχετικά με την ενίσχυση υπέρ των βορείων περιοχών.